

ב"ה

ג ל י ר נ ר ת ל ע י ר ן ב פ ר ל י ת ה ל ב ר ע
ע ר ו כ כ ם ב י ד י נ ח מ ה ל י ב ו ב י ן
י ו " ל ע " י מ ו ס ד ת ו ר ה ו ה י כ ל ה ל מ ה ד ג ר י ת ל ל נ ו ע ף
ה ס ת ד ר ו ת נ ט י מ ז ו ר ח ג ב א מ ר י ק ה

B

זרמטים (תיז"ג)

י"ז י"ד - כ (פרסת המלך)

הערה: לסאלה העקרונית, אם המלכת מלך מצוה או רשות עיין גליון סופטים תט"ו, טעם כלו רק בטאלה זו בלבד.

א. סאלה כללית

סנהדרין כ"א: אמר ר' יצחק מפני מה לא נתגלו טעמי תורה?
טהרי שתי מקראות נתגלו טעמן, נכשל בהן גדול העולם. כתיב:
(דברים י"ז) "לא ירבה לו נסים ולא יסור לבבו", אמר שלמה
המלך: אני ארבה ולא אסור - וכתיב (מלכים א' י'): "ויהי
לעת זקנת שלמה נסיו הסו את לבבו". וכתיב (דברים י"ז)
"לא ירבה לו נסים ולא יטיב את העם מצרימה" ואמר שלמה:
אני ארבה ולא אטיב - וכתיב (מלכים א' י') "ותצא מרכבה
ממצרים".

1. הסבר את מהלך המחשבות של שלמה המלך ומה היתה טעותו.

2xx בעל תורה תמימה מקשה על המאמר הנ"ל:

אמנם בכלל יש לתמוה מה טאמר ר' יצחק שלא נתגלו טעמי המצוות
זולת אלה השתיים, והלא כמה וכמה מצוות פרשה התורה עצמה טעמן
ולדוגמה נחשוב בזה אחדות מהן: פסח - "אשר פסח ה'"; מצה -
"כי בחפזון יצאת"; שבת - "כי ששת ימים עשה ה'"; מיתת בכיאי
שקר - "כי דבר סרה", "כי בקש להדיחך".
נסה ליטב תמיהתו!

3xx ועוד מקשה בעל תורה תמימה: עוד יש לתמוה אם לא גלתה תורה
טעמי מצוות דאפשר לצאת מזה מכשולים, למה כמה מרבתינו
הראשונים היו מסבירים טעמי המצוות כמו הרמב"ם ובעל ספר החנוך?
נסה לענות לקושייתו!

ב. רמב"ן ט"ו ד"ה וטעם אשר יבחר ה' עד "ועל דעתי בדרך הפשט"

טים לב: שני פירושים מובאים עד כאן בדבריו:
- "דעת המפרשים" ודברי הספרי.
- "ועל דרך הפשט".

- 1. מה השאלה שרצו שניהם לתרץ?
- 2. מה ההבדל בין שתי התשובות?
- 3. מה הקסי שפצא הרמב"ן בדברי רבותינו.
- 4. מה פירוש דברי הרמב"ן לספרי: "יש בכתוב הזה תנאי נסתר" -
ומה המריצו להוסיף דבריו אלה?

ג. ט"ו טום תטים עליך מלך אשר יבחר ה' אלוקיך בו

מקרב אחיך תטים עליך מלך
לא תוכל לתת עליך איש בכרי.

ספרי: "לא תוכל לתת עליך איש נכרי - זו מצוה לא תעשת" "איש נכרי" -
מכאן אמרו: אין ממנים פרנס על הצבור עד שתהא אמו מישראל.

"/הפוך

ר"י שלמה מפנהיים מבאר ההבדל בין "סיים" ובין "נחתן":
 לטון "סיימה" יטמט כשהיה טם איזה סדר מחויב ונאות, וטיהיה מן הצורך
 היות הדבר מסודר ומדובק דוקא במקום או בזמן או בענין מיוחד,
 וכטיהיו הדברים בלא סדר וערך יטמט לטון נתינה.
 וע' גליון פקודי תש"ח טאלה ב.
 הסבר כיצד בנויים דברי הו"ל בספרי על הכלל הלשוני הנ"ל.

ד. טאלות בראב"ע

1. ט"ו ד"ה לא תוכל. (א) הסבר דבריו "מדרך האמת" והטוה רא"ב דברים כ"א ט"ו לא תוכל כ"ב נ"א לא תוכל
2. ט"ו " לא תוסיפון. (א) מה קטה לו? (ב) מה בין פרוטו לבין דעת "ויט אומרים" הסבר דבריו "וזאת דרך אחרת" (ג) הטוה לדבריו כאן את דבריו (ד) טמות י"ד י"ב ד"ה הלא זה הדבר. מה הקטי המטות? - האם הטובתו טם היא באותה טיטה טיטב טה את הקטי?
3. י"ז " וכסף וזהב לא ירבה לו. (א) מה קטה לו? (ב) במה טוטה ראב"ע בפרוטו למלכים א' י" כ"ז "ויתן המלך את הכסף בירוטלים כאבנים" מן ההבנה המקובלת, ומה אלצו לפרט כך?
4. י"ט " וקרא בו: בספר. מה קטה לו?
5. י"ט " לטמור את כל דברי. (א) מה קטה לו? (ב) מה פירוט "המעוותים"?
6. י"ט " ולבלתי סור. מה ראה להוסיף "וטכרו למען יאריך ימים", מה תיקן בזה?

הטאלות המסומנות א קטות והמסומנות xx קטות ביותר
 טלה הטובותיך לנחמה ליבוביץ, ירוטלים קרית מטת. 6 ת"ר 10